

Анкета за инфлациските очекувања и очекувањата за движењето на реалниот БДП

- јуни 2020 г. -

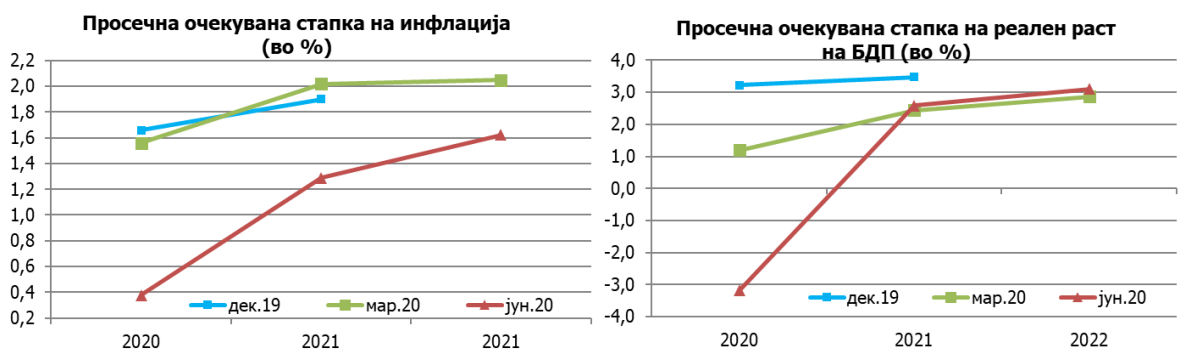
Анкетата за инфлациските очекувања и очекувањата за движењето на реалниот БДП¹ за периодот 2020 – 2022 година, спроведена во јуни², упатува на надолна ревизија на очекувањата во однос на просечната стапка на инфлација и очекуваниот раст на БДП, приспособување коешто економските аналитичари главно го објаснуваат со пролонгирање на ефектите од глобалната криза предизвикана од пандемијата на ковид-19.

Во однос на **инфлацијата**, просечните очекувања за 2020, 2021 и 2022 година се значително пониски во однос на претходната анкета и упатуваат на просечна стапка од 0,4% во 2020 година, 1,3% во 2021 година, додека инфлација од 1,6% се очекува во 2022 година (наспроти очекувањата за инфлација од 1,6% во 2020 година и 2% во 2021 и 2022 година). Испитаниците ги наведуваат неизвесноста и надолните ризици од пролонгирањето на кризата предизвикана од корона-вирусот, намалената активност на домашната и глобалната економија, ниската домашна побарувачка, како и пониските увозни цени на енергенсите и храната, како фактори коишто би придонесле за намалување на стапката на инфлација. Во следните две години, испитаниците очекуваат дека постепено надминување на кризата и закрепнувањето на економијата ќе придонесат соодветно и за забрзување на инфлацијата. Во оваа анкета се забележуваат промени и во очекувањата во поглед на **економската активност**, во споредба со претходната анкета. Така, наместо раст, анкетираниите аналитичари очекуваат намалување на економската активност на домашната економија во 2020 година, а потоа постепено закрепнување во следните две години, со интензитет сличен како и во претходната анкета. Имено, анкетираниите аналитичари очекуваат реален пад на БДП од 3,2% во 2020 година (надолна ревизија за 4,4 п.п.), раст од 2,6% во 2021 година (мала нагорна ревизија за 0,2 п.п.), како и забрзување на стапката на раст, односно искачување до 3,1% во 2022 година (мала нагорна ревизија за 0,2 п.п.). Испитаниците ги поврзуваат ваквите очекувања со: неизвесноста од глобалната криза од вирусот ковид-19, неизвесната странска побарувачка и нејзиното влијание врз домашната економија, намалувањето на домашната побарувачка, како и неизвесноста поврзана со парламентарните избори оваа година, којашто би се одразила преку воздржаност на домашните инвеститори и пониска кредитна активност. Од друга страна, аналитичарите очекуваат дека преземените монетарни и фискални мерки, политичкото стабилизирање по завршувањето на парламентарните избори, членството во НАТО, отпочнувањето на преговорите за пристап во ЕУ, како и продолжувањето со капиталните проекти во

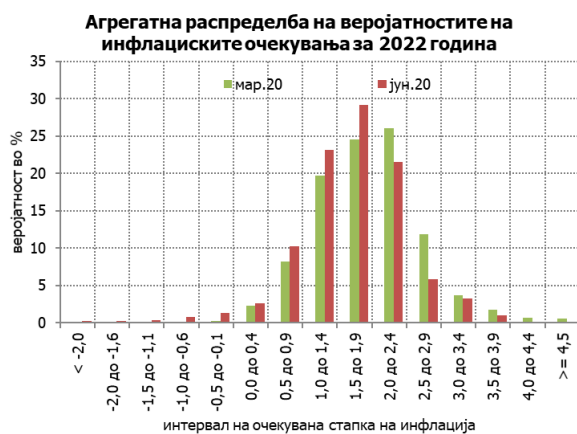
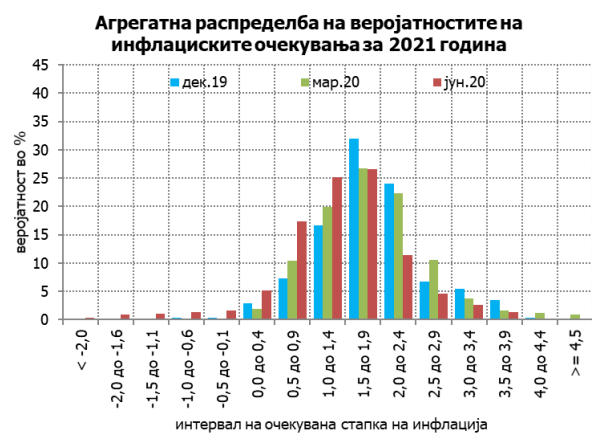
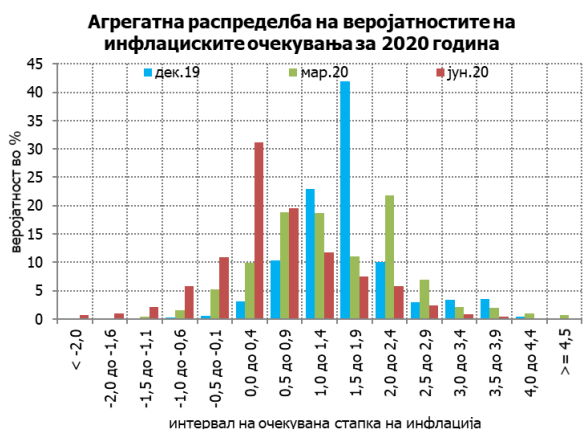
¹ Во 2017 година, Народната банка на Република Северна Македонија направи промена во анкетното истражување „Анкета за инфлациските очекувања“, коешто е преименувано во „Анкета за инфлациските очекувања и очекувањата за движењето на реалниот БДП“, чијашто нова структура го следи кварталниот прашалник за професионални прогнозери (Quarterly Survey of Professional Forecasters, https://www.ecb.europa.eu/stats/ecb_surveys/survey_of_professional_forecasters/html/index.en.html), што го спроведува Европската централна банка (ЕЦБ), а воедно ја промени и структурата на примерокот, којшто сега е составен само од економски експерти.

² Анкетата се спроведуваше во периодот од 10 до 25 март 2020 година, односно очекувањата на испитаниците се формирани во период на пандемија на корона-вирусот, воведување вонредна состојба во државата, како и воспоставување монетарни и фискални мерки за борба против пандемијата и намалување на негативните ефекти врз домашната економија.

патната и железничката инфраструктура ќе имаат позитивно влијание врз растот во наредниот период и ќе придонесат за посткризно забрзување на растот на економијата.

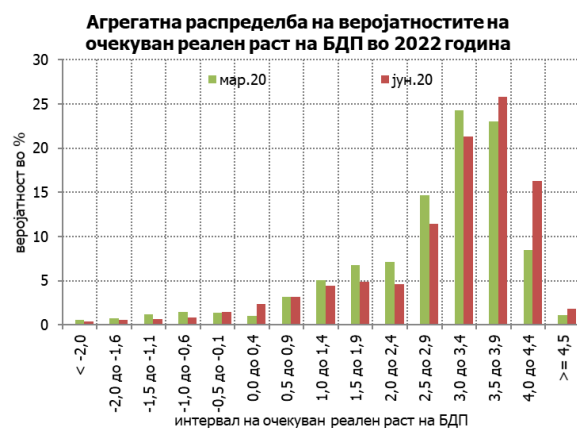
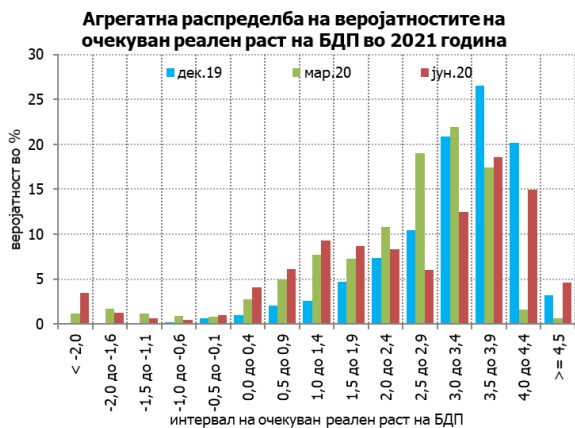
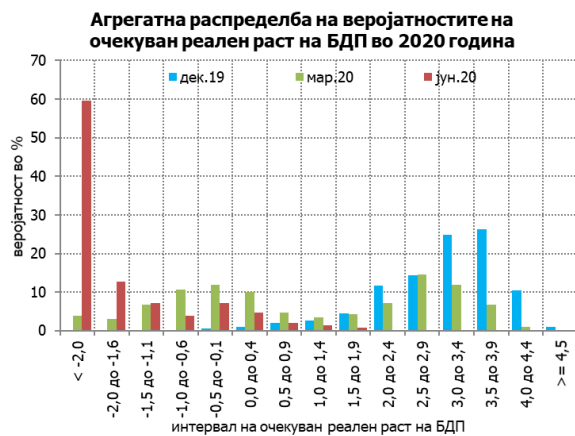

Во рамките на Анкетата испитаниците даваат и свој поглед за **распределбата на веројатноста за остварување определени стапки во зададен интервал**. Овие оценки се користат за создавање на агрегатната распределба на веројатностите³. Агрегатната распределба на веројатностите за остварување на дадените стапки на инфлација и БДП во петнаесет интервали се прикажани на следниве графикони, а резултатите главно се совпаѓаат со стапките коишто ги очекуваат испитаниците.

³ Агрегатната распределба на веројатностите претставува просек од оценетите веројатности од испитаниците за секој интервал на очекувана стапка на инфлација и стапка на раст на БДП.

Во согласност со очекувањата за **стапката на инфлација**, како и неизвесноста од влијанието од глобалната пандемија, во однос на претходната анкета, распределбата на веројатностите за 2020 година упатува на поместувања во надолна насока и концентрација на веројатностите во интервалот на очекуваната просечна стапка на инфлација. Исто така, и за 2021 и 2022 година распределбата на веројатностите бележи поместувања во надолна насока и зголемување на веројатностите во интервалот на просечната очекувана стапка.

Споредбата на очекувањата за **стапката на раст на БДП** за 2020 година со распределбата на веројатностите упатува на поизразени поместувања на веројатностите во надолна насока и во зоната на негативните интервали. Ваквите поместувања се во согласност со просечните очекувања за намалување на економската активност на домашната економија од 3,2% во 2020 година. За 2021 и 2022 година, при мала нагорна ревизија за очекуваниот раст на економијата, распределбата на веројатностите укажува на извесни поместувања кон интервалите со повисоки вредности.